

Tíz éves az Őrségi Nemzeti Park

Bizonyára a leghányattottabb sorsú nemzeti parkunk az Őrségi. Az 1970-es évek elején három nemzeti park alapítását határozták el, melyek között a hortobágyi és a kiskunsági után ott volt az Őrségi is. *Rakonczay Zoltán*, a természetvédelem akkori első embere utasítást is adott az Őrségi Nemzeti Park alapításának előkészítésére, s megbízottat rendelt ki a térségbe. A megyei politika azonban megakadályozta a nemzeti park létrehozását! (Érdekesség, hogy az a személy, aki elsőszámú megyei vezetőként a legjobban ellenezte a nemzeti parkot, később a környezet- és természetvédelem első embere lett, majd nyugdíjba vonulása után a Vas megyei civil természetvédelem fontos embereként serénykedett.) Időközben többször felszínre került a nemzeti park létesítés gondolata, de a téma érzékeny volta miatt a döntéshozók közül senki sem mert határozottan kiállni mellette. Az ezredforduló legvégén civil kezdeményezés keretében aláírásgyűjtés folyt, amely újra elindította a folyamatot, s közben a terület tudományos feltárása is megtörtént. Többek áldozatos és kitartó munkájának köszönhetően végül is 2002. március 8-án *Orbán Viktor*, Magyarország miniszterelnöke felavatta az Őrségi Nemzeti Parkot. Az elmúlt évtized azonban nem volt felhőt-

len! Miközben folyt az aktív természetvédelmi munka, s egyre több pártolója lett helyben és az országban a nemzeti parknak, 2007. március 1-vel megszüntették az Őrségi Nemzeti Park Igazgatóságát, s az irányítási feladattal a Fertő-Hanság Nemzeti Park Igazgatóságát bízták meg. Az érthetetlen átszervezés helyben és országos szinten is nagy felháborodást váltott ki, melynek következtében 2008. április 1-től újra visszaállították az Őrségi Nemzeti Park Igazgatóságát. A nemzeti

park fennállásának tíz éves évfordulóján, 2012. március 9-én *Schmitt Pál* köztársasági elnök is megtisztelte jelenlétével az ünnepséget, aki beszéde után *Rakonczay Zoltán*nal, a hazai természetvédelem nagy öregjével fogott kezét, s mint hangoztatta, ez a kézfogás mindenkinek szól, aki pártolta, pártolja az Őrségi Nemzeti Park ügyét. Az ünnepség után az Őrség ízeivel ismerkedhetett a szépszámú jelenlévő.

Bartha Dénes

Dinoszaurusz kori erdősegek

A dinoszaurusz kori erdősegek első részletes térképét állították össze brit kutatók, eredményeik a Planet Earth című folyóirat online kiadásában látták napvilágot. A londoni egyetem tudósai munkájuk során arra az adatbázisra támaszkodtak, amely több mint kétezer krétakori helyszínről származó, fosszilizálódott erdőkre tartalmaz információt – olvasható a PhysOrg (<http://www.physorg.com>) tudományos hírportálon. „Kutatásaink arról tanúskodnak, hogy bolygónk nagy részét a tülevelek osztályába tartozó araukária erdősegek borították. Különösen jellemző volt ez a fafajta a fojtogatón meleg és párás trópusokra. Ettől délre és északra a ciprus dominált, a sarkvidék pedig a fenyőfák birodalma volt” – magyarázta *Emilio Peralta-Medina*, a kutatások vezetője. Mint kifejtette, a kréta időszakban a mainál sokkal nagyobb volt a trópusok kiterjedése, a mérsékelt égöv pedig a sarkvidék közelében helyezkedett el. A sarkkörön

túli területeken is több volt a fa, mint a jég. A fosszilis leletek tanúsága szerint a dinoszauruszok kihalása előtt nem sokkal megváltozott az erdők jellege: megjelentek a zárvatermők (Magnoliophyta). „A jelenkori magnóliákhoz hasonlatos virágos növények terjedtek el, amelyek első ízben hozták el világunkba a színeket és illatokat” – ecsetelte *Peralta-Medina*. A zárvatermők fokozatosan kiszorították a tüleveleket, és a kréta időszak végére a domináns fafajtvá váltak. A kutatók a kréta időszi erdők feltérképezése mellett azt is vizsgálták, hogy milyen gyorsan nőttek a fák. A fagyűrűk tanúsága szerint növekedési rátájuk kétszerese volt a mai fákénak, különösen gyorsan terebélyesedtek a sarkvidék közelében. A meleg éghajlat oka minden jel szerint a rendkívül magas légköri szén-dioxid-koncentrációban keresendő. Míg napjainkban értéke 398 ppm (parts per million/a keresett komponens egymillió egységre jutó ré-

szecskeszáma), a kréta időszakban meghaladta az 1000 ppm-et. „Amennyiben a légköri szén-dioxid-koncentráció ilyen ütemben emelkedik, 250 év múlva elérjük a kréta időszi szintet. Ha ez megtörténik, az erdők visszatérnek az Antarktiszra” – vélekedett *Howard Falcon-Lang*, a tanulmány társszerzője.

(MTI)

Kitakarították...

Negyedik alkalommal gyűjtöttek hulladékot a Debreceni Egyetem hallgatói a Nagyerdőn. A nagytakarításon 20 ezer liter szemét gyűlt össze... A munkához szükséges zsákokat és gumikesztyűket a NYÍRERDŐ Zrt. adta. A Debreceni Erdészet segít elszállítani a hulladékot is...

(Debrecen Televízió)